

Beszámoló

2016 március 21.-április 1-ig két hetet töltöttem Máltán, ahol az ETI kurzusszervező számítógépes tanfolyamán vettem részt, amelynek a címe Technology Enhanced Learning.

A kurzus során megismerkedtem olyan számítógépes felületekkel, amelyeket az óráimon tudok használni, például Kahoot, Storybird, Puzzlemaker, de megismerkedtünk a weblapkészítés, a blogkészítés és a video készítés alapjaival is. A képzés előtt még soha nem használtam ezeket a felületeket, azonban a kurzus végére jártasságot szereztem ezen felületek használatában. Kiutazásom előtt elvárásként fogalmazódott meg bennem, hogy nem csak a számítógépes ismereteimet bővítsem, hanem nyelvtudásomat is gyarapítsam. Erre is lehetőséget kínált ez a képzés, hiszen a skót származású oktatótól és a kurzuson részt vevő kollégákkal angolul kommunikáltunk, sőt a szókincsem bővült a számítógépes szakkifejezésekkel. A kurzus előtt nem számítottam rá, hogy ilyen mértékben fejlődni fognak a számítógépes ismereteim, és a tanfolyam végére magabiztosabb lettem, nem idegenkedem a számítógépes felületek használatától.

A nemzetközi légkör alkalmat adott arra, hogy megismerkedjem külföldi tanár kollégákkal, illetve, hogy rajtuk keresztül rálássak jobban más országokban folyó oktatásra. Több kollégával a mai napig tartom a kapcsolatot, ami megkönnyíti az órai felkészülést. A külföldi tanfolyam nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy szakmailag felfrissüljek, hogy sokkal motiváltabb legyek. Ez kisugárzik a tanítványaimra is. Mindemellett elhivatottabbá váltam és jobban látom, hogy mi a fejlődési irány az oktatásban.

A szakmai fejlődésen túl, alkalmam nyílt felfedezni a máltai kultúrát is, mivel a kurzus szervező nagyon sok helyre szervezett kirándulásokat, amelyeken szakszerű idegenvezető kísért minket. Így sokkal többet tudtam meg Málta történelméről, földrajzi helyzetéről, mint egy átlagos turista. A szállásadó családdal is nagyon sokat beszélgettünk. Ezek a személyes beszélgetések ráirányították a figyelmemet a helyi emberek problémáira, például a migrációval, vagy a globális felmelegedéssel kapcsolatban.

Összességében azt mondhatom, hogy mind szakmailag, mind motiváció szempontjából feltöltődés volt ez a kurzus, amelynek a hatása hosszútávon fog érvényesülni a nyelvi óráimon, és egyben lelkesíti is a többi kollégát, hogy a jövőben is részt vegyünk Erasmus+ pályázaton.

2016. 04. 14.

Ráthné Murányi Rita

Beszámoló

Másodszor vettem részt a Torre di Babele iskolában szervezett kurzuson. Az idén tavasszal 70%-al teljesített Ditals 1 vizsga után lehetőségem nyílt elvégezni a tanfolyam második részét. Ezt a két hetet jórészt a római iskolában töltöttem: reggel 9 órától órát látogattam, kora délután szemináriumon vettem részt, amin tanórákat készítettünk elő, délután és este pedig különböző oktatók elméleti előadásait hallgattam.

A Torre di Babele DETALS 2 didaktikai kurzusa alatt tanórán használható autentikus anyagot gyűjtöttem (videókat, hanganyagokat, játékokat, hirdetéseket, újságokat, stb.) és a hospitálásnak hála számos kidolgozott feladattal tértem haza. Az utolsó napokban sikerült beszereznem a kötelező szakirodalmat, amely később szükséges lesz a Ditals 2 vizsga letételéhez. Ezek a szakkönyvek a legújabb nyelvészeti és szakmódszertani kutatások eredményeit tartalmazzák.

Az általam választott kurzus 2015. augusztus 19-én kezdődött, és augusztus 29-én zárult le a vizsga szimulációjával. Ebben a két hetes időszakban a következő témákat tárgyaltuk a délutáni alkalmak során:

- Módszertani áttekintés
- A négy nyelvi készség közül a hallgatás, az olvasás (globális, analitikus értés), a beszéd-készség fejlesztése
- Kezdő nyelvtanulók tanítása
- A didaktikai egység főbb részei
- A Közös Európai Referenciakeret (KER szintek)
- Didaktikai célra felhasználható anyagok elemzése, órai felhasználása
- Olasz nyelv tanításának helyzete Olaszországban és külföldön

A felsorolt témák közül, iskolánk egyedüli olasztanáraként, nagy hasznomra vált a tankönyvi didaktikai egység elemzése. A módszertani áttekintésnek hála sokkal tudatosabban választok és készítek feladatot az óráimra, magabiztosabban tervezem meg a munkámat. Mivel a Torre di Babele nyelviskola által használt kommunikatív módszerek kissé eltérnek az én órai feladataimtól, egyrészt sikerült sok új megoldást ellesnem az oktatóktól, másrészt az órákon ismertetett órászervezési példákon keresztül alkalmam nyílt megismernem egy progresszív

nyelvoktatási módszer gyakorlati alkalmazását. Érdekesnek találtam a római iskola látásmódját (saját könyvüket sikeresen használják nyelviskolai kurzusaikon) a nyelvtan tanításával kapcsolatban is, amely a szóbeli recepcióra és produkcióra helyezi a hangsúlyt az órákon. Azonban sok általuk használt módszer itthoni használata, az állami iskola időkeretei miatt, megkérdőjelezhető.

Az órákon elhangzottakat, ill. a szakirodalmat rendszeresen megvitattam a Pest megyei Gyúróról, szintén Erasmus plus-szal érkezett, német-olasz szakos kollégával, Hómann Angélával, akivel azóta is tartjuk a kapcsolatot. A kurzuson résztvevő helyi tanárokkal is sikeres munkatársi viszony alakult ki, a két hét alatt kicseréltük tapasztalatainkat és számos tanítási anyagot adtunk egymásnak.

Összességében sikeresnek ítélem meg a Rómában elvégzett DETALS I kurzust és amennyiben ez lehetséges, szeretném a jövőben a következő modul elvégzésével is bővíteni szakmai tudásomat.

Dunakeszi, 2014. 12. 01.

Kocsis-Pintér Borbála

Az Erasmus+ ösztöndíj nyelvi képzésén vettem részt 2015. augusztus 17. és augusztus 28. között Máltán. Az Executive Training Institute (ETI) által szervezett nyelvi képzések között volt Business, Fluency és számítógépes alkalmazásokkal foglalkozó kurzus is. Én a Fluency képzésbe kapcsolódtam be, aminek célja, hogy az angol nyelv gördülékeny, folyamatos használatát fejlessze az A2 vagy B1 szintet megütő hallgató.

A kurzus előtt attól tartottam, hogy nehezen fogok tudni kommunikálni a magyarul nem beszélő máltai iskola tanáraival. Elvárásom volt a kurzussal kapcsolatban, hogy javuljon a kommunikációs készségem idegen nyelven. Magabiztosabban, folyékonyabban tudjak kommunikálni angolul. Helyesebben, kevesebb nyelvtani hibával használjam a nyelvet. Levetközzem a kelet-európai akcentust.

A szakmai kapcsolatépítés is előzetes elvárásaim között szerepelt. Tudatában voltam annak, hogy a kurzuson különféle európai nemzetek tanárai vesznek majd részt, ezért tapasztalatokat szerezhetek a külföldi oktatási intézmények pedagógusaitól. Tájékozódhatom az ott folyó pedagógiai, módszertani és szervezésügyi módszerekről.

A kitűzött célok teljesen megvalósultak, sőt olyan tapasztalatokra is szert tettem, amelyekre nem is gondoltam volna. A csoportjaimban spanyol, lengyel, román, cseh, német és olasz pedagógusokkal tudtam szakmai beszélgetéseket folytatni, amelyek segítségével képet alkothattam arról, milyen érzés ezekben az országokban pedagógusként létezni. Általános tapasztalat, hogy a pedagógusok leterheltsége és alulfizetett mivolta csak hazánkban és Romániában létező valóság. Spanyolország, Olaszország, Németország és Csehország kevés óraszámban dolgoztatja pedagógusait, számunkra elképzelhetetlen fizetésért. Heti tizenhat óránál egyik fentebb felsorolt országban sem volt több órája a pedagógusoknak. Ideálisnak tartom a heti tizenhat órát, felkészültebb, kiegyensúlyozottabb lehet egy olyan tanár, aki nem 28 tanórát kénytelen megtartani egy hét alatt.

A legtöbb külföldi tanár azért vett részt a képzésen, mivel általános tendencia az európai országokban, hogy a középiskolákban legalább egy tantárgyat angol nyelven tanuljanak a hallgatók. Erre próbálnak felkészülni a lengyel, cseh és román tanárok. Sokat segít a nyelvtanulásban, ha az ember rá van kényszerülve az angol nyelv használatára. Mielőtt elindultam volna Máltára, nem tartottam elképzelhetőnek, hogy angol nyelven tanítsam a biológiát, de a kurzus után megfordult a fejemben, hogy beleöljek annyi energiát az angol tanulásába, hogy képes legyek erre.

A kurzus során négy csoportban jártam. Az első csoportból a legelső óra után küldtek tovább egy magasabb szintűbe. A második csoportom vegyes nyelvi szintekkel rendelkező hallgatókból állt, ebben a csoportban magabiztosan, folyékonyan beszéltem, a feladatokat hamar megoldottam. A második héten tovább küldtek egy B1 szintű csoportba, ahol eleinte megcsappant magabiztosságom és beszédkészségem, de sikerült bekapcsolódnom a vitákba és sokat fejlődtem. Sok munkám volt benne, folyamatosan intenzív figyelmet és koncentrációt kívánt a feladat. Ebben a csoportban főleg egyetemi tanárok és folyékonyan kommunikáló csoporttársaim voltak.

Sokat segített a kurzus abban, hogy meg merjek szólalni angolul. Sokszor tapasztaltam azt korábban, hogy angol nyelvű társalgások során van véleményem a témáról, viszont nem merek bekapcsolódni a társalgásba, mert félek, hogy nem tudom kifejtani mondanivalómat, esetleg ez túl sokáig és vontatottan történne. A kurzus segített abban, hogy ne aggódjak a nyelvhelyesség miatt, ha a véleményem kinyilatkoztatásáról van szó, a fontos az, hogy meg tudjam értetni magam. Persze a nyelvhelyességem és a szókincsem is sokat javult a két hét alatt.

A kurzus során nem várt dolgok is történtek. Nem számítottam rá, hogy ekkora önállóságra lesz szükségem az olyan hétköznapi dolgok intézése közben, mint a bevásárlás, heti buszbérlet vásárlás, tájékozódás, információkérés, üzenetek átadása, ügyintézés. Emiatt lehet hatékonyabb egy nyelvi kurzus angol nyelvterületen, mint Magyarországon. Nem csak az iskolában használja az ember a nyelvet, hanem a nap 24 órájában.

A kurzus célja az angol nyelv gyakorlása volt, de mivel tanárok nyelvi képzéséről volt szó, gyakran esett szó pedagógiai módszerekről, az oktatást segítő eszközökről is. Nemzetközi tapasztalatokat osztottunk meg egymással a classroom management terén, különböző módszereket beszéltük meg. A motiváció szerkezete és felkeltéseinek módja volt egyik napunk témája. Érdekes volt megismerni a román vagy cseh módszereket, amelyek nem is különböznek annyira a sajátjainktól.

A spanyol és a szlovák kollegákkal elérhetőséget cseréltünk további tapasztalatok egyeztetése céljából. José, aki rövidfilmfesztivált szervez spanyol iskolájában, szívesen lát a fesztivál repertoárjában magyar kisfilmeket is jövőre. Hasznos és érdekes lehetőség lehet a Radnóti diákoknak a nyelvtanulásra angol nyelvű forgatókönyv írása és megvalósítása. Kreativitásukat ismerve, nem áll távol tőlük ennek a lehetőségnek a kihasználása.

A kurzus szervezői a tanórákon kívül is elláttak minket programokkal. Szervezett túrákon ismerkedhettünk meg Málta több ezer éves történelmével. Az idegenvezetőink máltai történelemtanárok voltak, akik figyelembe vették a vezetés során, hogy nem anyanyelvünk az angol. Érdekes és élvezhető vezetéseket tartottak hetente többször, ahol nem csak a máltai kultúrát ismerhettük meg, hanem a nyelvet is gyakorolhattuk az idegenvezetők segítségével.

A kurzus során kitöltött feladatlapokat lefűzött mappában hazahoztam, jól használható segédanyag lesz az angol szakosok számára. Információt kaptunk a kurzus során a CLIL-ről, amihez kapcsolódó segédanyagok egy honlapon rendszerezett formában elérhetőek. Ezt az információt is hazahoztam az angol szakos kollegáknak. Vásároltam egy digitális mikroszkópot, aminek segítségével az állati és növényi metszeteket tudok kivetíteni biológia órák során. Így nem csak egy diák, hanem egyszerre akár az egész osztály megfigyelheti ezeket, értékes idő szabadul fel. Korábban is gondoltam digitális mikroszkóp vásárlására, de eszembe sem jutott megemlíteni a tanszerigény benyújtásakor, mivel az olyan alapvető szükségletekre sem kaptunk keretet a fenntartótól, mint a pálcikamodell-készlet. Az Erasmus+ által biztosított segédanyagokra szánt összeg viszont elegendő volt a mikroszkóp megvásárlásához.

A kurzus során fejlődött a szociális kompetenciám, sok külföldi kollégával folytattam szakmai beszélgetéseket. Kezdeményezőképességem is javult, ebben sokat segített a pozitív légkör, amibe csöppentem. Problémamegoldó képességem is sokat erősödött, a European Mobility Pass kitöltése, az irataim elvesztése és keresése, a tájékozódás segített ebben.

A kurzussal kapcsolatban az iskola légköre tetszett a legjobban. Támogató, segítőkész oktatók, oktatási asszisztensek tették könnyebbé életünket. A nyelvtanárok mind angol anyanyelvűek voltak Anglia különböző területeiről, így több dialektusba is belehallgathattunk. A csoportok vegyesek voltak, multikulturális környezetben tanulhattunk, más kultúrákat ismerhettünk meg. Betekintést nyerhettünk a környező országok oktatásának felépítésébe, működésébe. Mindezt egy olyan gyönyörű országban, mint Málta. Tartalmasnak ítélem meg a kurzus két hetét, hatékonyabbnak és eredményesebbnek, mintha Magyarországon végeztem volna hasonló nyelvtanfolyamot.

Beszámoló

1. Milyen követelményekre számítottam a kurzuson? CLIL-tesztek helyes értelmezése, tartalmi és nyelvi értelemben helyes válaszok. Interaktív előadások, múzeumpedagógiai foglalkozások, hermeneutikai kérdések tisztázása, vizuális metaforák készítése és értelmezése, köznapi kommunikáció és eligazodás a helyi viszonyok és szokásrend rendszerében.
2. Mások követelményeinek ismerete, módszerek, eszközhasználati spektrumát ismertem meg. Időháztartással gazdálkodás, osztálytermi kommunikáció minőségét más országokban.
3. Szakmai kommunikáció Nemzetközi csoporton belüli tapasztalatcsere révén konkrét szempontok, problémák, megoldandó feladatokról konzultálás közben igyekeztem kiépíteni a szakmai kapcsolatokat a mobilitás alatt.
4. Kurzustapasztalatok beépítése gyakorlatomba Sok szempontból csak megerősítést kaptam arra nézve, hogy a nemzetközi trendeknek megfelelőek kreatív feladatok kifejlesztése. Mivel saját iskolai kereteink között nincs szakos kollégám, ez jóval fontosabb kérdés, mint egy team-munkában dolgozó vizuális kultúra szakosnak. E téren megbizonyosodhattam afelől, hogy a tananyag tartalmi, technikai és mélységi dimenzióiban iskolánk a nemzetközi vonaltól nem marad el. A tantermi szakanyagok – könyvek, folyóiratok, internet használata – rendelkezésre áll és megszokott eszközünk. Motiváló feladatok fejlesztése, mindenkor frissítése az angol, a lengyel, a francia és a szlovák iskolákban is éppúgy folyamatosan napirenden van, mint nálunk. Sok feladatot, projektet jegyeztem fel, illetve a látott alapján születtek új ötleteim tanári munkámhoz. Pl. kopogtató tervezése, szóképek vizualizálása, Paul Klee-módszerének mai átírata, zenei élmény megfestése. Az ottani 50 perces órák időbeosztása találkozik a diákok értékszemléletével, így fegyelmezésre nem fordít időt a tanár. A mienkhez hasonló igen magas osztálylétszámok (36-37 diák) egyezést mutat az ottani 35 fős osztálylétszámokkal, valamint azzal, hogy a korrigáló tanár alig fér hozzá a nebulókhoz. Ahogy nálunk, úgy ott is mappázzák a diákmunkákat, így a fejlődés nyomon követhető. Ahogy a Waldorf iskolai pedagógiából átvéve szöveges értékelést is kapnak a gyerekek, úgy ott is. Önértékelési és páros munkában való értékelési rendszerben bőven kaptam új ötleteket. Ezek bevezetésén megkezdtem munkálkodni, azonban kérdéses, hogy eltérő technikai színvonalunk és az óráink 45 perces időtartama mellett milyen módosításokkal tudom hasznosítani.
5. Kollégáim mobilitási programra motiválása Disszeminációs előadás tartásával bemutatom a látottakat formális közegben, azonban ennél is fontosabb a kötetlen beszélgetések közben zajló információcsere. Alapvetően bátorító hatású, hogy nem nyelvszakosként szakmai programban tudtam részt venni, feladatokat megoldani, egyénileg, párban, csoportmunkában gond nélkül. Az új módszereket igyekszem iskolai kiállítások révén materializálni, láthatóvá tenni. A diákokkal folytatott

beszélgetések is odahatnak, hogy közvetve kollégák is elképzelhetőbbnek tartják, hogy mobilitási programra is fordítsanak energiát.

6. Szakmai megújulás Sok olyan műkincset, amik részleteit eddig csak leírásokból ismerhettem, végre közvetlenül tanulmányozhattam. Ezekkel való találkozás olyan élményfelkavaró volt számomra, mintha régi ismerősök garmadával találkozhattam volna. A galériák közönségének megfigyelése, kommunikáció velük szintén új erőt adott egy heti egyetlen órás tantárgy tanításához.
7. Nehézségek a mobilitáson A szállás városszáli volta sok nehézséget okozott, mivel reggeltől késő éjszakáig tartó programok voltak többségében másik városban, így a helyi közlekedés okozott némi gondot. Nemzetközi csoportunk zavartalan szakmai kommunikációjára nem biztosított a fogadó intézmény helyet. A Szent Pál székesegyházba a szervező nem biztosított belépést. Végül öt percre bekönyörögtük magunkat és egyik mellékhajóján végighaladhattunk szigorú kísérettel.
8. Nem várt események, melyek befolyásolják a szakmai motiváltságot Londoni közös színházi élményünket a véletlen egybeesés hozta. Rendkívül nagy élmény volt a Háborús ló című előadás. Mind nyelvi, mind színpadtechnikai szempontból rengeteget jelentett, amit hazai pályán a készülő bábelőadások animálásában hamarosan hasznosítani tudunk. Nem várt haszon volt még egyik este National Gallery-beli komolyzenei koncert is. A műtárgyak között a földön ülve zenehallgatás közben rajzolhattunk.
9. Innovatív módszerekkel találkozás és azok beépítése saját tanítási gyakorlatomba A modern művészet tanításának beékelése a művészettörténet tanításába. Problémafelvetésre adott művészi kvalitásos válaszok, majd azokról esszé házi dolgozat formájában, majd reflexió, majd saját vizuális nyelven megfogalmazott véleményalkotás. Általában véve is erősebb a modern művészeti irányzatokhoz való viszony kialakításának igénye. „Megértés nélkül nincs befogadó, befogadó nélkül nincs művészet, így a modernitás elfogadása, megértése híján a társadalom előbb szegregálódik, később megszűnik a művészet.” (Jerger Krisztina művészettörténész, esztéta)
10. Kompetenciáim fejlődése a mobilitás alatt
szociális, kezdeményezőkészség, vállalkozói, problémamegoldó készség, stb.) Szociális kompetenciáim sokat fejlődtek a más ország szokásaihoz való alkalmazkodás közben. Angol háziasszonyunk kedves, kommunikatív lényének köszönhetően gyogyepedagógusi munkájáról, iskolájáról, családjáról, az angol szokásokról is rengeteget megtudhattam. Ő is sokat kérdezett. Igyekeztem kedvet csinálni Magyarországra utazáshoz, világosan, egyszerűen, de árnyaltan fogalmazni. Galériákban idegen emberekkel is beszélgettem. Ezzel és Cambridge-i utazásunk megszervezésében részvétellel a kezdeményezőkészségem is fejlődött. Konszenzusteremtő képességünk csiszolódott, toleranciánk, érdekérvényesítő képességeink fejlődtek. Problémamegoldó gondolkodásom az éjszakai közlekedés megszervezésekor, a londoni városi közlekedés révén is, megfelelő kommunikációs

helyszín szervezésével is fejlődött. Digitális kompetenciám annyiban fejlődött, hogy a szálláson nélkülöztem az internet elérést, így a mobil telefonos lehetőségeket felderítettem, szabad wifi hálózatokat kerestem. Természettudományos kompetenciát fejlesztő volt a Constable nyomán tett természetjárás.

11. Milyen kompetenciáimat kell fejlesztenem a kurzust követően? Nyelvi kompetenciáimat szeretném fejleszteni az angol és más európai nyelvek alapszintjéig. Ezzel szeretném megnyerni a kommunikáció lehetőségét. Nemcsak az angol városokról, szokásokról tudtunk meg új dolgokat, hanem egymás országairól is rengeteget. Ezzel jelentős többletet, kitekintést nyújtott a kurzus a hazai továbbképzésekhez képest. Hazai továbbképzésen nyelvi probléma nem merül fel, a kommunikáció mégis nehezebb, mert kevesebb kérdést kell tisztázni hasonló körülmények (óraszám, anyagi, tárgyi feltételek, földrajzi adottságok, kulturális közeg) ismeretében. Vállalkozói kompetenciámat szeretném tovább erősíteni, új kezdeményezéseket indítani.
12. Mennyiben volt hasznosabb feltöltődés a kinti kurzuson való részvétel egy hazai továbbképzésnél? Angliai kurzus kellett ahhoz, hogy azokat a műkincseket előbbben taníthassam, amelyek civilizációnk sarokkövei. Hazánkban alacsony óraszámú tárgyam teljesen más megítélés alá esik más országokban, így pl. Nagy Britanniában is. Magyarországi kollégák más megítéléssel, más attitűddel vezetik óráikat. Ott innovatívabb légkör fogadott. Ugyanakkor büszkék lehettünk nemzetközi hírvű művészeinkre, akik magyar származása nem is mindig volt ismert tény. Így önbecsülést, önbizalmat, megerősítést, reményt a fejlődésre egyaránt magammal hoztam.
13. Mit tanultam meg a kurzus alatt, ami releváns lehet a szakmámban, vagy az iskola életében? A kollégákkal való napi kommunikáció szükségessége olyan nagy pl. Colchesterben, hogy az egész tanári kar együtt tölti az ebédidőt szendvicsezzve, gyümölcsöt, teát, kávékat fogyasztva. Rendelkezésükre áll megfelelő méretű és kényelmű hely, ahol íratlan szabály a gyülekezés és kötetlen beszélgetés minél többekkel. Ennek fontosságára a CLIL-es előadásban is kitért előadónk. A chunkok és szintagmák megértést erősítő-gyorsító jellegét is alaposan körüljárta. Az ilyen kötetlen iskolai együttlét fontosabb, mint egy konferencia, mert konkrétabb, elevenebb és sokszínűbb. Rengeteg új módszer, megközelítés, analógia a tanításhoz jól jön egy alacsony státuszú tárgyhöz. Saját értékeink kiaknázásának módozatait, a modernitás tanításának módszertanát. Utóbbi azért is különösen fontos, mert iskolaközi felmérésben olvasható, hogy nálunk igen ritka, hogy akár teoretikus szinten is tanítsák az iskolákban a 20. századi alkotásokat, itt pedig gyakorlatokon keresztül tették ezt, ahogy én is helyesnek tartom.
14. Hogyan értékelem a saját részvételemet a mobilitáson? Temérdek új ötlettel, kicsit magabiztosabban jöttem haza. Pihentebben, rákészültebben kell érkezni egy ilyen sűrű és fajsúlyos programsorozatra, lehetőleg tanítási szünetre időzítve. Így is minden nap egész szemeszternyi haladást jelentett. A csoporttársakkal való előzetes és

utólagos kapcsolattartásnak is nagy a jelentősége. Az angol iskolában tett megfigyelések és az ottani tanárokkal folytatott párbeszédok tudatosították bennem, hogy mennyi saját értékünk van, amit jobban ki kellene használnunk és ezekre módszereket kezdtem gyűjteni. Az önértékelés realitás felé fejlesztésére is jó példákat szemezgettem. Ugyanakkor megerősítést kapott saját tanári módszerem, hogy a diákok munkáiban nem a hibát emelem ki, hanem a pozitívumot és a fejlesztés irányát sok-sok tanári bemutatóval érzékeltetem. Nem rajzolok bele a munkájukba. Jobb a kicsit bizonytalan, de önálló munka. Szintén megerősítést kapott az a tanári módszerem, amit hazai kollégáknál nem láttam még, így attól tartottam, szakmai ellenérvek húzódnak meg a háttérben, hogy a tanár a diákokkal egy időben el is végzi a feladatot. Ez jó alkotóléggkört teremt, önkontroll lehetőség a gyerekeknek és lépésről lépésre vezethetővé válik az alkotói folyamat. Abban is megerősítettek külföldi kollégáim, hogy az sem helyes, ha kezdő alkotók előtt túlságosan befejezetté válik a tanári alkotás. Motiválatlanná lehetnek, túl nagy lépcsőfoknak tűnhet számukra az elérendő cél, másfelől gátjává válhat egyéni hangvételük kialakulásának.

15. Mi tetszett a kurzuson? (helyszín, oktatók, módszerek, anyagok, kollégák, légkör, stb.)
- Emma Colonay headteacher dinamikus, gyakorlatias, célra orientált és nyitott előadása. Óravezetésén is látszott, nem csupán az elmélet embere. Gyors beszéde a sok információ átadását célozta. Így is sok maradt, amit még megosztott volna velünk. Sokat megtudtunk a négy vizuális tanár egyeztető-előkészítő háttérmunkájáról is, ahogy kidolgozzák az új és új tartalmakat, hiszen szinte hetente születnek új eljárások, anyagok, eszközök, velük lehetőségek. Tetszett az iskola, ahol funkcionálisan minden a helyén volt, természetes, minden napi használatban. Tetszett a diákok fegyelme, toleranciája egymás és a tanárok iránt. Az eszközök kiosztása, összeszedése gyorsan, olajozottan, konfliktus nélkül zajlott mindannyiszor. Tanítványaimnak elmeséltem, be is mutattam néhány csoportnak, hiszen pszichológiából és szakmódszertanból is jól tudjuk, hogy ebben az életkorban a korcsoportos minták preferációja jóval erősebb. Kiemelkedő volt Richard Taylor művész, tanár képzőművészeti gyakorlatsora naturalisztikus ábrázolástól az avantgarde stílusvilágába. Módszere olyan kerek egész, hogy változtatás nélkül átültethető hazai gyakorlatomba. Rendkívüli élmény volt a színházi előadás is. Összetett, komplex volta olyan magával ragadó volt, hogy észrevétlenné tudott válni az idegen nyelv dekódolása.